

FACHLITERATUR
EDITION ROMIOSINI
ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ICGL12 | 12th INTERNATIONAL CONFERENCE
ON GREEK LINGUISTICS
16 – 19 SEPTEMBER 2015
FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, CEMOG

Proceedings of the ICGL12

vol. 1

The International Conference on Greek Linguistics is a biennial meeting on the study and analysis of Greek (Ancient, Medieval and Modern), placing particular emphasis on the later stages of the language.

PROCEEDINGS OF THE ICGL12
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ICGL12

**Thanasis Georgakopoulos, Theodossia-Soula Pavlidou, Miltos Pechlivanos,
Artemis Alexiadou, Jannis Androutsopoulos, Alexis Kalokairinos,
Stavros Skopeteas, Katerina Stathi (Eds.)**

**PROCEEDINGS OF THE 12TH INTERNATIONAL
CONFERENCE ON GREEK LINGUISTICS**

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ 12^{ΟΥ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

VOL. 1

© 2017 Edition Romiosini/CeMoG, Freie Universität Berlin. Alle Rechte vorbehalten.
Vertrieb und Gesamtherstellung: Epubli (www.epubli.de)
Satz und Layout: Rea Papamichail / Center für Digitale Systeme, Freie Universität Berlin
Gesetzt aus Minion Pro
Umschlaggestaltung: Thanasis Georgiou, Yorgos Konstantinou
Umschlagillustration: Yorgos Konstantinou

ISBN 978-3-946142-34-8
Printed in Germany

Online-Bibliothek der Edition Romiosini:
www.edition-romiosini.de

*Στη μνήμη του Gaberell Drachman (†10.9.2014)
και της Αγγελικής Μαλικούτη-Drachman (†4.5.2015)
για την τεράστια προσφορά τους στην ελληνική γλωσσολογία
και την αγάπη τους για την ελληνική γλώσσα*

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΤΩΝ

Το 12ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας (International Conference on Greek Linguistics/ICGL12) πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Νέου Ελληνισμού του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου (Centrum Modernes Griechenland, Freie Universität Berlin) στις 16-19 Σεπτεμβρίου 2015 με τη συμμετοχή περίπου τετρακοσίων συνέδρων απ' όλον τον κόσμο.

Την Επιστημονική Επιτροπή του ICGL12 στελέχωσαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου, Μίλτος Πεχλιβάνος, Άρτεμις Αλεξιάδου, Δώρα Αλεξοπούλου, Γιάννης Ανδρουτσόπουλος, Αμαλία Αρβανίτη, Σταύρος Ασημακόπουλος, Αλεξάνδρα Γεωργακοπούλου, Κλεάνθης Γκρώμαν, Σαβίνα Ιατρίδου, Mark Janse, Brian Joseph, Αλέξης Καλοκαιρινός, Ναπολέον Κάτσος, Ευαγγελία Κορδώνη, Αμαλία Μόζερ, Ελένη Μπουτουλούση, Κική Νικηφορίδου, Αγγελική Ράλλη, Άννα Ρούσου, Αθηνά Σιούπη, Σταύρος Σκοπετέας, Κατερίνα Στάθη, Μελίτα Σταύρου, Αρχόντω Τερζή, Νίνα Τοπιντζή, Ιάνθη Τσιμπλή και Σταυρούλα Τσιπλάκου.

Την Οργανωτική Επιτροπή του ICGL12 στελέχωσαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Αλέξης Καλοκαιρινός, Κώστας Κοσμάς, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου και Μίλτος Πεχλιβάνος.

Οι δύο τόμοι των πρακτικών του συνεδρίου είναι προϊόν της εργασίας της Εκδοτικής Επιτροπής στην οποία συμμετείχαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου, Μίλτος Πεχλιβάνος, Άρτεμις Αλεξιάδου, Γιάννης Ανδρουτσόπουλος, Αλέξης Καλοκαιρινός, Σταύρος Σκοπετέας και Κατερίνα Στάθη.

Παρότι στο συνέδριο οι ανακοινώσεις είχαν ταξινομηθεί σύμφωνα με θεματικούς άξονες, τα κείμενα των ανακοινώσεων παρατίθενται σε αλφαβητική σειρά, σύμφωνα με το λατινικό αλφάβητο· εξαίρεση αποτελούν οι εναρκτήριες ομιλίες, οι οποίες βρίσκονται στην αρχή του πρώτου τόμου.

Η Οργανωτική Επιτροπή του ICGL12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα εκδοτών	7
Περιεχόμενα	9
Peter Mackridge: <i>Some literary representations of spoken Greek before nationalism(1750-1801)</i>	17
Μαρία Σηφιανού: <i>Η έννοια της ευγένειας στα Ελληνικά</i>	45
Σπυριδούλα Βαρλοκώστα: <i>Syntactic comprehension in aphasia and its relationship to working memory deficits</i>	75
Ευαγγελία Αχλάδη, Αγγελική Δούρη, Ευγενία Μαλικούτη & Χρυσάνθη Παρασχάκη-Μπαράν: <i>Γλωσσικά λάθη τουρκόφωνων μαθητών της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας: Ανάλυση και διδακτική αξιοποίηση</i>	109
Κατερίνα Αλεξανδρή: <i>Η μορφή και η σημασία της διαβάθμισης στα επίθετα που δηλώνουν χρώμα</i>	125
Eva Anastasi, Ageliki Logotheti, Stavri Panayiotou, Marilena Serafim & Charalambos Themistocleous: <i>A Study of Standard Modern Greek and Cypriot Greek Stop Consonants: Preliminary Findings</i>	141
Anna Anastasiadis-Symeonidis, Elisavet Kiourti & Maria Mitsiaki: <i>Inflectional Morphology at the service of Lexicography: ΚΟΜΟΛεξ, A Cypriot Morphological Dictionary</i>	157

Γεωργία Ανδρέου & Ματίνα Τασιούδη: <i>Η ανάπτυξη του λεξιλογίου σε παιδιά με Σύνδρομο Απνοιών στον Ύπνο</i>	175
Ανθούλα- Ελευθερία Ανδρεσάκη: <i>Ιατρικές μεταφορές στον δημοσιογραφικό λόγο της κρίσης: Η οπτική γωνία των Γερμανών</i>	187
Μαρία Ανδριά: <i>Προσεγγίζοντας θέματα Διαγλωσσικής Επίδρασης μέσα από το πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας: ένα παράδειγμα από την κατάκτηση της Ελληνικής ως L2</i>	199
Spyros Armostis & Kakia Petinou: <i>Mastering word-initial syllable onsets by Cypriot Greek toddlers with and without early language delay</i>	215
Julia Bacskai-Atkari: <i>Ambiguity and the Internal Structure of Comparative Complements in Greek</i>	231
Costas Canakis: <i>Talking about same-sex parenthood in contemporary Greece: Dynamic categorization and indexicality</i>	243
Michael Chiou: <i>The pragmatics of future tense in Greek</i>	257
Maria Chondrogianni: <i>The Pragmatics of the Modern Greek Segmental Markers</i>	269
Katerina Christopoulou, George J. Xydopoulos & Anastasios Tsangalidis: <i>Grammatical gender and offensiveness in Modern Greek slang vocabulary</i>	291
Aggeliki Fotopoulou, Vasiliki Foufi, Tita Kyriacopoulou & Claude Martineau: <i>Extraction of complex text segments in Modern Greek</i>	307
Αγγελική Φωτοπούλου & Βούλα Γιούλη: <i>Από την «Έκφραση» στο «Πολύτροπο»: σχεδιασμός και οργάνωση ενός εννοιολογικού λεξικού</i>	327
Marianthi Georgalidou, Sofia Lampropoulou, Maria Gasouka, Apostolos Kostas & Xanthippi Foulidi: <i>“Learn grammar”: Sexist language and ideology in a corpus of Greek Public Documents</i>	341
Maria Giagkou, Giorgos Fragkakis, Dimitris Pappas & Harris Papageorgiou: <i>Feature extraction and analysis in Greek L2 texts in view of automatic labeling for proficiency levels</i>	357

Dionysis Goutsos, Georgia Fragaki, Irene Florou, Vasiliki Kakousi & Paraskevi Savvidou: <i>The Diachronic Corpus of Greek of the 20th century: Design and compilation</i>	369
Kleanthes K. Grohmann & Maria Kambanaros: <i>Bilectalism, Comparative Bilingualism, and the Gradience of Multilingualism: A View from Cyprus</i>	383
Günther S. Henrich: „Γεωγραφία νεωτερική“ στο Λίβιστρος και Ροδάμνη: μετατόπιση ονομάτων βαλτικών χωρών προς την Ανατολή;.....	397
Noriyo Hoozawa-Arkenau & Christos Karvounis: <i>Vergleichende Diglossie - Aspekte im Japanischen und Neugriechischen: Veritäten - Interferenz</i>	405
Μαρία Ιακώβου, Ηριάννα Βασιλειάδη-Λιναρδάκη, Φλώρα Βλάχου, Όλγα Δήμα, Μαρία Καββαδία, Τατιάνα Κατσίνα, Μαρίνα Κουτσουμπού, Σοφία-Νεφέλη Κύτρου, Χριστίνα Κωστάκου, Φρόσω Παππά & Σταυριαλένα Περρέα: <i>ΣΕΠΙΜΕ2: Μια καινούρια πηγή αναφοράς για την Ελληνική ως Γ2</i>	419
Μαρία Ιακώβου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη: <i>Βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης του νέου μοντέλου αναλυτικών προγραμμάτων για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας</i>	433
Μαρία Καμηλάκη: «Μαζί μου ασχολείσαι, πόσο μαλάκας είσαι!»: Λέξεις-ταμπού και κοινωνιογλωσσικές ταυτότητες στο σύγχρονο ελληνόφωνο τραγούδι.....	449
Μαρία Καμηλάκη, Γεωργία Κατσούδα & Μαρία Βραχιονίδου: <i>Η εννοιολογική μεταφορά σε λέξεις-ταμπού της ΝΕΚ και των νεοελληνικών διαλέκτων</i>	465
Eleni Karantzola, Georgios Mikros & Anastassios Papaioannou: <i>Lexico-grammatical variation and stylometric profile of autograph texts in Early Modern Greek</i>	479
Sviatlana Karpava, Maria Kambanaros & Kleanthes K. Grohmann: <i>Narrative Abilities: MAINing Russian-Greek Bilingual Children in Cyprus</i>	493
Χρήστος Καρβούνης: <i>Γλωσσικός εξαρχαϊσμός και «ιδεολογική» νόρμα: Ζητήματα γλωσσικής διαχείρισης στη νέα ελληνική</i>	507

Demetra Katis & Kiki Nikiforidou: <i>Spatial prepositions in early child Greek: Implications for acquisition, polysemy and historical change</i>	525
Γεωργία Κατσούδα: <i>Το επίθημα -ούνα στη ΝΕΚ και στις νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	539
George Kotzoglou: <i>Sub-extraction from subjects in Greek: Its existence, its locus and an open issue</i>	555
Veranna Kyprioti: <i>Narrative, identity and age: the case of the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes, Greece</i>	571
Χριστίνα Λύκου: <i>Η Ελλάδα στην Ευρώπη της κρίσης: Αναπαραστάσεις στον ελληνικό δημοσιογραφικό λόγο</i>	583
Nikos Liosis: <i>Systems in disruption: Propontis Tsakonian</i>	599
Katerina Magdou, Sam Featherston: <i>Resumptive Pronouns can be more acceptable than gaps: Experimental evidence from Greek</i>	613
Maria Margarita Makri: <i>Opos identity comparatives in Greek: an experimental investigation</i>	629
2ος Τόμος	
Περιεχόμενα	651
Vasiliki Makri: <i>Gender assignment to Romance loans in Katoitaliótika: a case study of contact morphology</i>	659
Evgenia Malikouti: <i>Usage Labels of Turkish Loanwords in three Modern Greek Dictionaries</i>	675
Persephone Mamoukari & Penelope Kambakis-Vougiouklis: <i>Frequency and Effectiveness of Strategy Use in SILL questionnaire using an Innovative Electronic Application</i>	693

Georgia Maniati, Voula Gotsoulia & Stella Markantonatou: <i>Contrasting the Conceptual Lexicon of ILSP (CL-ILSP) with major lexicographic examples</i>	709
Γεώργιος Μαρκόπουλος & Αθανάσιος Καρασίμος: <i>Πολυεπίπεδη επισημείωση του Ελληνικού Σώματος Κειμένων Αφασικού Λόγου</i>	725
Πωλίνα Μεσηνιώτη, Κατερίνα Πούλιου & Χριστόφορος Σουγανίδης: <i>Μορφοσυντακτικά λάθη μαθητών Τάξεων Υποδοχής που διδάσκονται την Ελληνική ως Γ2</i>	741
Stamatia Michalopoulou: <i>Third Language Acquisition. The Pro-Drop-Parameter in the Interlanguage of Greek students of German</i>	759
Vicky Nanousi & Arhonto Terzi: <i>Non-canonical sentences in agrammatism: the case of Greek passives</i>	773
Καλομοίρα Νικολού, Μαρία Ξεφτέρη & Νίτσα Παραχεράκη: <i>Το φαινόμενο της σύνθεσης λέξεων στην κυκλαδοκρητική διαλεκτική ομάδα</i>	789
Ελένη Παπαδάμου & Δώρας Κ. Κυριαζής: <i>Μορφές διαβαθμιστικής αναδίπλωσης στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες</i>	807
Γεράσιμος Σοφοκλής Παπαδόπουλος: <i>Το δίπολο «Εμείς και οι Άλλοι» σε σχόλια αναγνωστών της Lifo σχετικά με τη Χρυσή Αυγή</i>	823
Ελένη Παπαδοπούλου: <i>Η συνδυαστικότητα υποκοριστικών επιθημάτων με β' συνθετικό το επίθημα -άκι στον διαλεκτικό λόγο</i>	839
Στέλιος Πιπερίδης, Πένυ Λαμπροπούλου & Μαρία Γαβριηλίδου: <i>clarin:el. Υποδομή τεκμηρίωσης, διαμοιρασμού και επεξεργασίας γλωσσικών δεδομένων</i>	851
Maria Pontiki: <i>Opinion Mining and Target Extraction in Greek Review Texts</i>	871
Anna Roussou: <i>The duality of mīpos</i>	885

Stathis Selimis & Demetra Katis: <i>Reference to static space in Greek: A cross-linguistic and developmental perspective of poster descriptions</i>	897
Evi Sifaki & George Tsoulas: <i>XP-V orders in Greek</i>	911
Konstantinos Sipitanos: <i>On desiderative constructions in Naousa dialect</i>	923
Eleni Staraki: <i>Future in Greek: A Degree Expression</i>	935
Χριστίνα Τακούδα & Ευανθία Παπαευθυμίου: <i>Συγκριτικές διδακτικές πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2: από την κριτική παρατήρηση στην αναπλαισίωση</i>	945
Alexandros Tantos, Giorgos Chatzioannidis, Katerina Lykou, Meropi Papatheohari, Antonia Samara & Kostas Vlachos: <i>Corpus C58 and the interface between intra- and inter-sentential linguistic information</i>	961
Arhonto Terzi & Vina Tsakali: <i>The contribution of Greek SE in the development of locatives</i>	977
Paraskevi Thomou: <i>Conceptual and lexical aspects influencing metaphor realization in Modern Greek</i>	993
Nina Topintzi & Stuart Davis: <i>Features and Asymmetries of Edge Geminates</i>	1007
Liana Tronci: <i>At the lexicon-syntax interface Ancient Greek constructions with ἔχειν and psychological nouns</i>	1021
Βίλλυ Τσάκωνα: <i>«Δημοκρατία είναι 4 λύκοι και 1 πρόβατο να ψηφίζουν για φαγητό»:Αναλύοντας τα ανέκδοτα για τους/τις πολιτικούς στην οικονομική κρίση</i>	1035
Ειρήνη Τσαμαδοῦ- Jacobberger & Μαρία Ζέρβα: <i>Εκμάθηση ελληνικών στο Πανεπιστήμιο Στρασβούργου: κίνητρα και αναπαραστάσεις</i> ...	1051
Stavroula Tsiplakou & Spyros Armostis: <i>Do dialect variants (mis)behave? Evidence from the Cypriot Greek koine</i>	1065
Αγγελική Τσόκογλου & Σύλα Κλειδή: <i>Συζητώντας τις δομές σε -οντας</i>	1077

Αλεξιάννα Τσότσου:	
<i>Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας της Γερμανίας στις ελληνικές εφημερίδες</i>	1095
Anastasia Tzilinis:	
<i>Begründendes Handeln im neugriechischen Wissenschaftlichen Artikel: Die Situierung des eigenen Beitrags im Forschungszusammenhang.....</i>	1109
Κυριακούλα Τζωρτζάτου, Αργύρης Αρχάκης, Άννα Ιορδανίδου & Γιώργος Ι. Ευδόπουλος:	
<i>Στάσεις απέναντι στην ορθογραφία της Κοινής Νέας Ελληνικής: Ζητήματα ερευνητικού σχεδιασμού</i>	1123
Nicole Vassalou, Dimitris Papazachariou & Mark Janse:	
<i>The Vowel System of Mišótika Cappadocian</i>	1139
Marina Vassiliou, Angelos Georganas, Prokopis Prokopidis & Haris Papageorgiou:	
<i>Co-referring or not co-referring? Answer the question!.....</i>	1155
Jeroen Vis:	
<i>The acquisition of Ancient Greek vocabulary.....</i>	1171
Christos Vlachos:	
<i>Mod(aliti)es of lifting wh-questions.....</i>	1187
Ευαγγελία Βλάχου & Κατερίνα Φραντζή:	
<i>Μελέτη της χρήσης των ποσοδεικτών λίγο-λιγάκι σε κείμενα πολιτικού λόγου</i>	1201
Madeleine Voga:	
<i>Τι μας διδάσκουν τα ρήματα της ΝΕ σχετικά με την επεξεργασία της μορφολογίας.....</i>	1213
Werner Voigt:	
<i>«Σεληνάκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ ...» oder: warum es in dem bekannten Lied nicht so, sondern eben φεγγαράκι heißt und ngr. φεγγάρι</i>	1227
Μαρία Βραχιονίδου:	
<i>Υποκοριστικά επιρρήματα σε νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	1241
Jeroen van de Weijer & Marina Tzakosta:	
<i>The Status of *Complex in Greek.....</i>	1259
Theodoros Xioufis:	
<i>The pattern of the metaphor within metonymy in the figurative language of romantic love in modern Greek.....</i>	1275

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΓΛΩΣΣΙΚΗΣ
ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ
ΓΝΩΣΙΑΚΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ: ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ Γ2

Μαρία Ανδριά
Universitat Autònoma de Barcelona
maria.andria@uab.cat

Abstract

The aim of the current study is to present a crosslinguistic influence phenomenon that occurs during the acquisition of Modern Greek as a foreign language by Spanish/Catalan L1 learners. More specifically, it explores the difference in the expression of the experiential state, which in Spanish and in Catalan is expressed by means of a periphrasis, whereas in Greek it is construed with a single verb. The paper interprets its findings within the Cognitive Linguistics framework.

Λέξεις-κλειδιά: Ελληνική ως ξένη γλώσσα, κατάκτηση ξένης γλώσσας, διαγλωσσική επίδραση, παρεμβολή, γνωσιακή γλωσσολογία, Ισπανικά

1. Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια, έχει υποστηριχθεί ότι η Γνωσιακή Γλωσσολογία μπορεί να αποτελέσει ένα πρόσφορο θεωρητικό πλαίσιο για τις έρευνες που διεξάγονται στον κλάδο της Κατάκτησης και της Διδασκαλίας Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας (ΚΓ2¹) (*Second Language Acquisition and Second Language Pedagogy*) (Achard και Niemeier 2004,

¹ Στη συγκεκριμένη έρευνα το ακρώνυμο «Γ2» θα χρησιμοποιηθεί τόσο για τη δεύτερη όσο και για την ξένη γλώσσα, χωρίς διάκριση των δύο αυτών όρων.

Tyler 2012). Ειδικά σε περιπτώσεις μελέτης φαινομένων Διαγλωσσικής Επίδρασης (ΔΕ) (*Crosslinguistic Influence*) (Jarvis και Pavlenko 2008, Odlin 1989), όταν δηλαδή αντικείμενο έρευνας είναι η επίδραση που δέχεται ο μαθητής της Γ2 από τη πρώτη γλώσσα (Γ1) ή από τις άλλες γλώσσες που γνωρίζει, το συγκεκριμένο πλαίσιο μπορεί να προσφέρει μια πιο σφαιρική και εις βάθος ανάλυση (Cadierno 2004, Cadierno και Lund, 2004) σε σύγκριση με άλλα θεωρητικά παραδείγματα που παραδοσιακά χρησιμοποιούνταν μέχρι τώρα (πχ. γενετική γλωσσολογία). Η παρούσα μελέτη, η οποία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης έρευνας (Andría 2014), έχει ως στόχο να παρουσιάσει ένα φαινόμενο ΔΕ που λαμβάνει χώρα κατά την κατάκτηση της ελληνικής ως Γ2 από μαθητές με Γ1 τα Ισπανικά ή/και τα Καταλανικά. Πιο συγκεκριμένα, το υπό ανάλυση φαινόμενο αφορά την περιφραστική έναντι της μονολεκτικής έκφρασης της εμπειρικής κατάστασης. Στο πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας, οι γλωσσικές δομές-θεωρήσεις (*construals*) που χρησιμοποιούνται για την έκφραση ενός γεγονότος συμβολίζουν τον τρόπο με τον οποίο το γεγονός έχει συλληφθεί και εννοιοποιηθεί (*conceptualized*) από τον ομιλητή (Langacker 1987). Στόχος της εργασίας είναι να μελετήσει αν η συγκεκριμένη διαφορά στις δομές που χρησιμοποιούνται για την έκφραση της εμπειρικής κατάστασης θα οδηγήσει σε περιπτώσεις γλωσσικής παρεμβολής (*transfer*).

2. Επισκόπηση Προηγούμενης Έρευνας

2.1 Διαγλωσσική Επίδραση: Νέα ερευνητικά πεδία

Μετά από πολλές δεκαετίες εμπειρικής έρευνας, έχει αποδειχθεί ότι η ΔΕ δεν είναι απλώς μία μηχανική διαδικασία από τη μία γλώσσα στην άλλη. «Αντίθετα είναι ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο γλωσσικό φαινόμενο που συχνά επηρεάζεται από τις αντιλήψεις, τις εννοιοποιήσεις, τις νοηματικές αντιστοιχίες και τις ατομικές επιλογές των ομιλητών μιας γλώσσας» (Jarvis και Pavlenko 2008: 13). Τελευταία έχει παρατηρηθεί μια στροφή στο πεδίο έρευνας της ΔΕ, από τη μελέτη καθαρά γλωσσικών πλευρών (λεξική παρεμβολή, μορφολογική παρεμβολή, συντακτική παρεμβολή, κ.λπ.) προς τη μελέτη πλευρών με γνωσιακή διάσταση. Αυτή η μεταβολή συνδέεται με την αναθεώρηση της θεωρίας των Sapir (1929) και Whorf (1959) για τη σχέση γλώσσας και σκέψης και από αυτήν προέκυψαν τρεις νέες θεωρίες και αντίστοιχα τρεις νέες ερευνητικές κατευθύνσεις: η θεωρία του «Σκέπτεσθαι με σκοπό το ομιλείν» (*Thinking for Speaking*) (Slobin 1991, 1996), η Παρεμβολή Εννοιών (*Conceptual Transfer*) και η Παρεμβολή Θεωρήσεων ή Σχημάτων

Εννοιοποίησης (*Conceptualization Transfer*) (Jarvis 2007, 2011). Αυτά τα νέα ερευνητικά πεδία συνήθως έχουν ως αφετηρία τους τη Γνωσιακή Γλωσσολογία και προσπαθούν να ερμηνεύσουν τα διαγλωσσικά φαινόμενα υπό το πρίσμα της. Ο λόγος για τον οποίο η Γνωσιακή Γλωσσολογία μπορεί να αποτελέσει ένα κατάλληλο πλαίσιο για τέτοιου είδους έρευνες είναι οι βασικές της Αρχές (για λεπτομερή ανάλυση αυτών βλ. Langacker 1987) και κυρίως το γεγονός ότι αναγνωρίζει στη γλώσσα συμβολική διάσταση.

2.2 Εννοιοποίηση (*conceptualization*) μέσα στο πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας

Η αρχή περί συμβολικής φύσης της γλώσσας είναι ιδιαίτερα σημαντική για την παρούσα εργασία. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, οι γλωσσικές δομές συμβολίζουν εννοιοποιήσεις (Langacker 1987, 2008) και συνδέονται με την εννοιολογική γνώση του ανθρώπου και τη σωματική εμπειρία. Όπως αναφέρει ο Langacker (2008: 44) «Η σημασία αποτελείται από εννοιακό περιεχόμενο (*conceptual content*) και από έναν συγκεκριμένο τρόπο θεώρησης/δόμησης (*construing*) αυτού του περιεχομένου. Το εννοιακό περιεχόμενο αφορά έναν τομέα (*domain*) και ο όρος θεώρηση (*construal*) αναφέρεται στην ικανότητά μας να συλλάβουμε και να παρουσιάσουμε την ίδια κατάσταση από διαφορετικές πλευρές». Άρα, λοιπόν, μέσα στο πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας οι συντακτικές δομές, όπως και κάθε δομή στη γλώσσα έχουν νόημα από μόνες τους (Langacker 2008) και αποτελούν τη γλωσσική δήλωση του πώς έχει συλληφθεί νοητικά ένα γεγονός (Jarvis 2011: 4). Μία τέτοια οπτική είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα για το κλάδο της ΚΓ2, καθώς είναι σημαντικό να ερευνηθεί αν οι μαθητές μιας Γ1 της οποίας οι δομές για την έκφραση ενός γεγονότος διαφέρουν από τις αντίστοιχες της γλώσσας-στόχου θα μπορέσουν να τις ανακατασκευάσουν προσαρμόζοντάς τις σε αυτές της Γ2 ή αν θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούν αυτές που μοιάζουν στη Γ1.

Στον κλάδο της ΚΓ2, η διαφορά στις δομές που χρησιμοποιούν ομιλητές με διαφορετική Γ1 προκειμένου να εκφράσουν το ίδιο εννοιακό περιεχόμενο έχει ερευνηθεί κυρίως υπό το πρίσμα της θεωρίας *Σκέπτεσθαι με σκοπό το ομιλείν* του Slobin (1991, 1996). Βάσει της εν λόγω θεωρίας, ομιλητές με διαφορετικές Γ1 τείνουν να χρησιμοποιούν διαφορετικές γλωσσικές δομές προκειμένου να εκφράσουν την ίδια εμπειρία, σκέψη ή γεγονός και επιπλέον είθισται να μεταφέρουν αυτές τις δομές όταν μαθαίνουν μια Γ2 (Han και Cadiearno 2010). Πιο πρόσφατα, ο Jarvis (2007, 2011) εισήγαγε τον όρο «Παρεμβολή Θεωρήσεων ή Σχημάτων Εννοιοποίησης» για να αναφερθεί στη μεταφορά σχημάτων εννοιοποίησης (θεωρήσεων) της Γ1 προς της Γ2. Η διαδικασία εκμάθησης μιας Γ2 περι-

λαμβάνει την ανάπτυξη καινούργιων θεωρήσεων, ως εκ τούτου ο μαθητής πρέπει να «ξανα-σκεφτεί προκειμένου να μιλήσει» στην Γ2 (Robinson και Ellis 2008). Έρευνες έχουν δείξει ότι οι δομές της Γ1 που έχουν κατακτηθεί στην παιδική ηλικία είναι πολύ δύσκολο να ανασκευαστούν κατά την ΚΓ2 από ενήλικες, καθώς και ότι, ακόμα και σε προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας, ίχνη από τις συγκεκριμένες δομές της Γ1 μπορούν ακόμα να εντοπιστούν, παρά την- κατά τ' άλλα- επιτυχημένη επίδοση στη Γ2 (Cadierno και Lund 2004, Stam 2010, αλλά βλ. και Stam 2015). Ως εκ τούτου, έχει υποστηριχθεί ότι η κατάκτηση δομών που συνδέονται με γνωσιακές πλευρές μπορεί να είναι πιο απαιτητική διαδικασία για τους μαθητές μιας Γ2 και ενδέχεται να μην επιτευχθεί ποτέ.

2.3 Σχήματα εννοιοποίησης στα Ισπανικά/Καταλανικά και στα Ελληνικά: Περιφραση έναντι ρήματος

Η παρούσα μελέτη στοχεύει να δείξει το πώς τυπολογικά διαφορετικές γλώσσες (εδώ Ισπανικά και Καταλανικά έναντι Ελληνικών) παρουσιάζουν μία συστηματική διαφορά ως προς την έκφραση της ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ. Το «πώς» αναφέρεται στις συγκεκριμένες γλωσσικές δομές με τις οποίες οι ομιλητές της κάθε γλώσσας δομούν την ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ για την οποία θέλουν να μιλήσουν. Ως ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ορίζεται εδώ κάθε κατάσταση που συνδέεται με εμπειρίες διαφόρων τύπων (π.χ. πεινάω, διψάω, φοβάμαι, κ.λπ.). Στα Ισπανικά και στα Καταλανικά² η ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ εκφράζεται μέσω περιφράσεων με τα ρήματα «έχω» (*tener-tenir*), «κάνω» (*hacer, fer*) ή «δίνω» (*dar, donar*) και ένα ουσιαστικό³ (Andria 2014, 2015, Andria και Serrano 2017) (π.χ. «έχω φόβο», «μου δίνει ντροπή»). Αντίθετα στα Ελληνικά εκφράζεται μέσω ενός ρήματος (τα οποία στην παρούσα έρευνα ορίζονται ως εμπειρικά ρήματα) (π.χ. «φοβάμαι», «ντρέπομαι»). Η εν λόγω διαφορά παρουσιάζεται σχηματικά στον παρακάτω Πίνακα 1 (για τον αναλυτικό κατάλογο των υπό εξέταση δομών, βλ. Παράρτημα):

-
- 2 Τα Ισπανικά και τα Καταλανικά είναι δύο διαφορετικές, αλλά τυπολογικά πολύ κοντινές γλώσσες. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τα υπό ανάλυση σχήματα ακολουθούν τον ίδιο τρόπο δόμησης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ.
- 3 Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου και στα Ισπανικά υπάρχει μονολεκτικός τύπος έκφρασης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ με ρήμα, για παράδειγμα «*agradecer*» αντί για «*dar las gracias*» (ευχαριστώ) ή «*avergonzarse*» (ντρέπομαι) αντί για «*tener vergüenza*». Ωστόσο, θεωρητικές μελέτες (π.χ. Alba-Salas 2007) έχουν δείξει ότι οι φυσικοί ομιλητές Ισπανικών και Καταλανικών, ακόμα κι αν σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν στη διάθεσή τους δύο πιθανούς τρόπους δόμησης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ, τείνουν να χρησιμοποιούν περισσότερο την περιφραστική δομή. Αυτή η τάση επιβεβαιώθηκε και κατά την πιλοτική μελέτη που προηγήθηκε της συγκεκριμένης έρευνας, με τους φυσικούς ομιλητές των Ισπανικών και Καταλανικών να καταφεύγουν στη χρήση περιφράσεων ακόμα και σε περιπτώσεις που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ρήμα.

Ισπανικά/Καταλανικά	Ελληνικά
Tener hambre/ tener gana *έχω πείνα	πεινάω
Tener sueño/tenir son *έχω ύπνο	νυστάζω
Dar vergüenza/fer vergonya *μου δίνει ντροπή	ντρέπομαι

Πίνακας 1 | Περιφραστική έναντι μονολεκτικής έκφρασης της εμπειρίας

Όπως προαναφέρθηκε, στο πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας, οι δομές που χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν ένα γεγονός αποτελούν τη γλωσσική αποτύπωση του τρόπου που αυτό έχει συλληφθεί νοητικά. Στα Ισπανικά/Καταλανικά η ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ εννοιοποιείται (*conceptualized*) ως ένα αντικείμενο που κάποιος κατέχει ή δίνει, ενώ στα Ελληνικά ως μία πράξη στην οποία ο ομιλητής είναι το υποκείμενο που ενεργεί. Ακολουθούν δύο παραδείγματα που εξηγούν σχηματικά τη συγκεκριμένη διαφορά στην εννοιοποίηση:

(1) tengo hambre / tinc gana
έχω πείνα
(πείνα ως αντικείμενο)	πεινάω
(2) me da vergüenza/ em fa vergonya
μου δίνει/κάνει ντροπή	ντρέπομαι

Όπως φαίνεται στο πρώτο παράδειγμα, στα Ισπανικά η «πείνα» εννοιοποιείται ως αντικείμενο που κάποιος έχει (δηλώνει κτήση), ενώ στα Ελληνικά ο ομιλητής είναι ένα υποκείμενο που ενεργεί. Στο δεύτερο παράδειγμα, στα Ισπανικά η «ντροπή» εννοιοποιείται ως αντικείμενο που δίνεται στον ομιλητή. Ο ομιλητής δέχεται, δηλαδή, την πράξη (παθητικός δέκτης). Αντίθετα, στα Ελληνικά ο ομιλητής είναι ξανά το υποκείμενο που ενεργεί. Άρα, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η διαφορά στις δομές που χρησιμοποιούνται μπορεί να ενέχει μία διαφορετική εννοιοποίηση από μέρους του ομιλητή της κάθε γλώσσας.

Μελέτες πάνω στη ΔΕ έχουν δείξει ότι, όταν μία δομή της Γ1 είναι διαφορετική από την αντίστοιχη της γλώσσας-στόχου, μπορεί να λάβει χώρα αρνητική παρεμβολή (όχι

απαραίτητα, αλλά είναι πιθανό), με τους μαθητές να μεταφέρουν το σχήμα της Γ1 στη Γ2 (Odlin 1989, Ringbom 1987). Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο να ερευνήσει μία τέτοια περίπτωση, όπου -όπως ειπώθηκε ανωτέρω- η δομή της Γ1 (περίφραση) διαφέρει από την αντίστοιχη της Γ2 (ρήμα).

2.4. Ερευνητικό ερώτημα

Η συγκεκριμένη μελέτη επιθυμεί να απαντήσει στο παρακάτω ερευνητικό ερώτημα: Τα γλωσσικά σχήματα που χρησιμοποιούν οι μαθητές της Ελληνικής με Γ1 τα Ισπανικά/Καταλανικά προκειμένου να εκφράσουν την ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ διαφέρουν από αυτά που χρησιμοποιούν οι φυσικοί ομιλητές της Ελληνικής; Με άλλα λόγια, τείνουν οι συγκεκριμένοι μαθητές να χρησιμοποιούν περισσότερες περιφραστικές δομές από ρήματα;

Υπόθεση: Με βάση τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών αναμένεται ότι οι δύο ομάδες θα εμφανίζουν διαφορές ως προς την έκφραση της ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.

3. Μεθοδολογία

3.1 Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες στη έρευνα ήταν 114 μαθητές της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας (N=114) με Γ1 τα Ισπανικά ή δίγλωσσοι Καταλανικών/Ισπανικών. 69 εξ αυτών (N=69) ήταν γυναίκες και 45 (N=45) άνδρες. Ήταν όλοι ενήλικες (άνω των 18 ετών) και η ηλικία τους κυμαινόταν από 18 μέχρι 76 έτη (Μέσος Όρος ηλικίας 41,3). Οι συμμετέχοντες μάθαιναν τη γλώσσα-στόχο σε επίσημο περιβάλλον μάθησης (*formal language context*) και συγκεκριμένα στις Επίσημες Κρατικές Σχολές Γλωσσών της Μαδρίτης (*Escuela Oficial de Idiomas de Madrid- Jesús Maestro*) και της Βαρκελώνης (*Escola Oficial de Idiomes de Barcelona- Drassanes*).⁴ Ανήκαν σε πέντε διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας,⁵ έτσι όπως αυτά ορίζονται από το Πρόγραμμα Σπουδών των Κρατικών Σχολών Γλωσσών.

4 Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους καθηγητές των Κρατικών Σχολών της Βαρκελώνης, Teresa Magadán και Κλαίρη Σκανδάμη, και της Μαδρίτης, Ηλία Δανέλη και Leandro García, καθώς και τους μαθητές τους, για την πολύτιμη βοήθειά τους.

5 Το επίπεδο 1 δεν συμπεριλήφθηκε στην έρευνα, δεδομένου ότι την περίοδο της συλλογής δεδομένων (αρχή του ακαδημαϊκού έτους) δεν είχε καμία προγενέστερη γνώση ελληνικών.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ (EOI)				ΚΟΙΝΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ
N/ΕΠΙΠΕΔΟ				
ΕΠΙΠΕΔΟ	EOI Βαρκελώνη	EOI Μαδρίτη	Σύνολο Μαθητών	
1				A1
2	19	17	36	A2
3	12	12	24	B1.1
4	9	13	22	B1.2
5	6	6	12	B2.1
6	13	7	20	B2.2
	N=59	N=55	N=114	

Πίνακας 2 | Αντιστοιχία γλωσσικών επιπέδων και αριθμός μαθητών ανά επίπεδο και Σχολή

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η κατανομή των μαθητών ανά επίπεδο για κάθε σχολή, καθώς και η αντιστοιχία των επιπέδων των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες.

Επίσης, στην έρευνα έλαβε μέρος μία ομάδα από 30 (N=30) φυσικούς ομιλητές της ελληνικής, προκειμένου να δημιουργηθεί μια βάση απαντήσεων προς σύγκριση με τις αντίστοιχες απαντήσεις των μαθητών της Ελληνικής ως ξένης.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν, ειδικά σχεδιασμένα για τις ανάγκες αυτής της έρευνας, ήταν τα εξής: (1) ένα τεστ γραμματικότητας (*Grammaticality Judgment Test*), το οποίο περιείχε σωστές και λανθασμένες χρήσεις των υπό εξέταση δομών (συνολικά δέκα δομές-στόχοι), καθώς και παραπλανητές (*distractors*). Οι συμμετέχοντες καλούνταν να διαβάσουν την κάθε φράση και να επιλέξουν αν ήταν σωστή ή λανθασμένη. Σε περίπτωση που τη θεωρούσαν λανθασμένη, καλούνταν επιπλέον να υπογραμμίσουν το λάθος και να το διορθώσουν, εφόσον μπορούσαν.

Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν (2) μία δοκιμασία γραπτής περιγραφής εικόνων που περιείχε τρεις δομές-στόχους (*target structures*), και (3) μία δοκιμασία προφορικής περιγραφής εικόνων που περιείχε τέσσερις δομές-στόχους.

Η αξιοπιστία (*reliability*) των τριών εργαλείων ελέγχθηκε και βρέθηκε ότι παρουσίαζαν υψηλή αξιοπιστία εσωτερικής συνοχής (*internal consistency*) με συντελεστή *Cronbach's a* .890 (τεστ γραμματικότητας), .7035 (γραπτή περιγραφή εικόνων) και .8157 (προφορική περιγραφή εικόνων). Τέλος (4), δόθηκε στους συμμετέχοντες προς συμπλήρωση ένα ερωτηματολόγιο, ώστε να αποκτηθούν πληροφορίες σχετικά με το γλωσσικό υπόβαθρο των μαθητών (Για πιο αναλυτική περιγραφή των ερευνητικών εργαλείων, βλ. Andria (2014)).

3.2 Διαδικασία και συλλογή δεδομένων

Πριν από τη συλλογή δεδομένων διεξήχθη μία πιλοτική μελέτη, ώστε να ελεγχθεί η εγκυρότητα (*validity*) και η αξιοπιστία των εργαλείων. Στην πιλοτική μελέτη έλαβαν μέρος φυσικοί ομιλητές Ισπανικών και Καταλανικών (N=15) και φυσικοί ομιλητές της Ελληνικής (N=30) οι οποίοι έκαναν τις τρεις παραπάνω ασκήσεις προκειμένου να εξεταστεί αν χρησιμοποιούσαν για την έκφραση της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ τις αναμενόμενες δομές στη/στις Γ1 τους (οι μεν περιφράσεις, οι δε τα εμπειρικά ρήματα). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι φυσικοί ομιλητές χρησιμοποιούσαν, όπως είχε υποτεθεί, τις δομές-στόχους. Επιπλέον, τα εργαλεία ελέγχθηκαν και από 12 μαθητές της Ελληνικής που μάθαιναν τη Γ2 σε ένα άλλο κέντρο ξένων γλωσσών στη Βαρκελώνη (το οποίο ακολουθεί το ίδιο πρόγραμμα σπουδών με τις Κρατικές Σχολές Γλωσσών). Η ανατροφοδότηση που δόθηκε από όλους τους συμμετέχοντες στην πιλοτική μελέτη ελήφθη υπόψη για περαιτέρω τροποποιήσεις και βελτιώσεις στα εργαλεία, πριν από τη συλλογή δεδομένων.

Η συλλογή δεδομένων διεξήχθη στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους πρώτα στη Βαρκελώνη και μετά στη Μαδρίτη. Τα τεστ διανεμήθηκαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος από την ερευνήτρια. Ο χρόνος για κάθε γραπτή άσκηση ήταν ελεγχόμενος και ίδιος για κάθε επίπεδο (10 λεπτά). Στο ίδιο χρονικό διάστημα, μετά το πέρας των δοκιμασιών, οι μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η δοκιμασία προφορικής περιγραφής εικόνων διανεμήθηκε μόνο σε μία υποομάδα συμμετεχόντων (N=38), λόγω χρονικών περιορισμών.

3.3 Κωδικοποίηση και Ανάλυση Δεδομένων

Για τις ανάγκες της ποσοτικής μελέτης, δόθηκε στους συμμετέχοντες μία βαθμολογία για κάθε δοκιμασία, (στα 10, στα 3 και στα 4, για το τεστ γραμματικότητας, την γραπτή περιγραφή εικόνων και την προφορική περιγραφή αντίστοιχα) που αφορούσε τις

σωστές απαντήσεις τους σε σχέση με τις υπό εξέταση δομές (Για πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την κωδικοποίηση των δεδομένων, βλ. Andria 2014). Για τις στατιστικές αναλύσεις χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 15 (*Statistical Package of Social Sciences*). Επιπλέον, διεξήχθη και ποιοτική ανάλυση των δεδομένων.

4. Αποτελέσματα

Το ερευνητικό ερώτημα της παρούσας μελέτης εξέταζε αν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους μαθητές της ελληνικής με Γ1 τα Ισπανικά ή/και τα Καταλανικά και στους φυσικούς ομιλητές της ελληνικής όσον αφορά τον τρόπο έκφρασης της ΕΜΠΕΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ. Για να απαντηθεί το συγκεκριμένο ερώτημα, διεξήχθη μία σειρά από τεστ Mann Whitney U,⁶ ανάμεσα στις βαθμολογίες που εμφάνισε η κάθε ομάδα (φυσικοί ομιλητές έναντι μαθητών Γ2) σε κάθε μία από τις δοκιμασίες. Δεδομένου ότι το δείγμα των μαθητών ήταν πολύ μεγαλύτερο από αυτό των φυσικών ομιλητών (N=114 έναντι N=30), προτιμήθηκε να διεξαχθούν ξεχωριστά τεστ ανάμεσα σε κάθε επίπεδο και τους φυσικούς ομιλητές, αντί για ένα μόνο τεστ (φυσικοί ομιλητές έναντι όλων των επιπέδων συνολικά) για λόγους ισορροπίας του δείγματος. Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει τις περιγραφικές στατιστικές και κατόπιν στους Πίνακες 4, 5, 6, παρατίθενται τα αποτελέσματα των στατιστικών αναλύσεων για το τεστ γραμματικότητας, τη γραπτή περιγραφή εικόνων (ΓΠΕ) και την προφορική περιγραφή εικόνων (ΠΠΕ) αντίστοιχα.

	Μαθητές/Φυσικοί Ομιλητές (Φ.Ο.)	N	M.O.	Τυπική Απόκλιση
Τεστ γραμματικότητας /10	Μαθητές Γ2	113	1.94	2.59
	Φ.Ο.	30	9.66	0.84
ΓΠΕ/3	Μαθητές Γ2	107	1.5	1.08
	Φ.Ο.	30	3	0.00
ΠΠΕ/4	Μαθητές Γ2	48	1.23	0.93
	Φ.Ο.	30	4	0.00

Πίνακας 3 | Περιγραφικές στατιστικές για Γ2 μαθητές και φυσικούς ομιλητές στα τρία εργαλεία

6 Διεξήχθησαν μη-παραμετρικά τεστ δεδομένου του ότι το δείγμα δεν ήταν ομαλά κατανεμημένο.

ΕΠΙΠΕΔΟ	U	Z	p
Επίπεδο 2-Φ.Ο.	.000	-7.426	<.001*
Επίπεδο 3- Φ.Ο.	.000	-6.666	<.001*
Επίπεδο 4 - Φ.Ο.	6.5	-6.367	<.001*
Επίπεδο 5- Φ.Ο.	5.5	-5.471	<.001*
Επίπεδο 6- Φ.Ο.	11.5	-6.110	<.001*

Σημείωση. *υποδεικνύει στατιστικά σημαντικές διαφορές

Πίνακας 4 | Αποτελέσματα των τεστ Mann Whitney U στο τεστ γραμματικότητας για τους μαθητές (ανά επίπεδο) και για τους φυσικούς ομιλητές

ΕΠΙΠΕΔΟ	U	Z	p
Επίπεδο 2-Φ.Ο.	30	-7.006	<.001*
Επίπεδο 3- Φ.Ο.	45	-6.000	<.001*
Επίπεδο 4 - Φ.Ο.	90	-5.390	<.001*
Επίπεδο 5- Φ.Ο.	45	-5.252	<.001*
Επίπεδο 6- Φ.Ο.	120	-4.770	<.001*

Πίνακας 5 | Αποτελέσματα των τεστ Mann Whitney U στη δοκιμασία γραπτής περιγραφής εικόνων για τους μαθητές (ανά επίπεδο) και για τους φυσικούς ομιλητές

ΕΠΙΠΕΔΟ	U	Z	p
Επίπεδο 2-Φ.Ο.	.000	-6.262	<.001*
Επίπεδο 3- Φ.Ο.	.000	-5.820	<.001*
Επίπεδο 4 - Φ.Ο.	.000	-5.820	<.001*
Επίπεδο 5- Φ.Ο.	.000	-5.651	<.001*
Επίπεδο 6- Φ.Ο.	15	-5.948	<.001*

Πίνακας 6 | Αποτελέσματα των τεστ Mann Whitney U στη δοκιμασία προφορικής περιγραφής εικόνων για τους μαθητές (ανά επίπεδο) και για τους φυσικούς ομιλητές

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί από τους παραπάνω πίνακες, υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στον τρόπο έκφρασης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ανάμεσα στις δύο ομάδες

σε όλες τις δοκιμασίες. Με άλλα λόγια, οι μαθητές της Γ2⁷ έτειναν να χρησιμοποιούν περισσότερο περιφράσεις (μεταφέροντας, έτσι, το σχήμα της Γ1) ενώ οι φυσικοί ομιλητές χρησιμοποιούσαν, όπως ήταν αναμενόμενο, ρήματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι στατιστικά σημαντικές διαφορές αφορούν ακόμα και το επίπεδο 6 (B2.2), το πιο προχωρημένο επίπεδο στο δείγμα, γεγονός που υποδηλώνει ότι, ακόμα και σε αυτό το επίπεδο, οι μαθητές δεν έχουν κατακτήσει ακόμα πλήρως το σχήμα της Γ2. (Για πληροφορίες σχετικά με τη ΔΕ ανά επίπεδο γλωσσομάθειας, καθώς και για πιο αναλυτικά αποτελέσματα για κάθε δοκιμασία βλ. Andria 2014). Στο επόμενο κεφάλαιο ακολουθεί η συζήτηση των αποτελεσμάτων υπό το πρίσμα προηγούμενων ερευνών, καθώς και των πληροφοριών που συλλέχθηκαν από την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων.

5. Συζήτηση

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν να μελετήσει κατά πόσον η διαφορετική δόμηση της ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ανάμεσα στα Ισπανικά/ Καταλανικά και τα Ελληνικά, θα οδηγούσε σε περιπτώσεις ΔΕ κατά την εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές έτειναν να μεταφέρουν τη δομή της Γ1, με άλλα λόγια να δομούν την ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ με περιφράσεις και όχι με ρήματα. Το συγκεκριμένο εύρημα επιβεβαιώνει αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών που υποστηρίζουν ότι, όταν η δομή της Γ2 είναι διαφορετική από την αντίστοιχη της Γ1, μπορεί να λάβει χώρα αρνητική παρεμβολή (Jarvis και Pavlenko 2008, Odlin 1989). Οι μεγάλες αποκλίσεις στις βαθμολογίες των δύο ομάδων (ειδικά στο τεστ γραμματικότητας) υποδεικνύουν ότι η κατάκτηση των υπό εξέταση δομών αποτελεί μία προβληματική περιοχή για τους συγκεκριμένους μαθητές. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι αρκετές από τις δομές που μελετώνται στη συγκεκριμένη έρευνα είναι αρκετά συχνές στη γλώσσα-στόχο (π.χ. πεινάω, πονάω, κ.λπ.), εγείρεται το ερώτημα: γιατί είναι τόσο δύσκολο να κατακτηθούν από τους συγκεκριμένους μαθητές; Η προσέγγιση του συγκεκριμένου διαγλωσσικού φαινομένου υπό το πρίσμα της Γνωσιακής Γλωσσολο-

7 Εδώ τα αποτελέσματα παρουσιάζονται συλλογικά και για τις δύο σχολές γλωσσών. Ωστόσο, οι στατιστικές αναλύσεις διεξήχθησαν και ξεχωριστά για κάθε σχολή και τα αποτελέσματα ήταν ίδια. Ομοίως, εξετάστηκε αν υπήρχαν διαφορές μεταξύ των μαθητών με Γ1 τα Ισπανικά έναντι των δίγλωσσων μαθητών (Ισπανικά-Καταλανικά), αλλά δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές - γεγονός σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενο αν ληφθεί υπόψη το ότι και οι δύο γλώσσες εμφανίζουν το ίδιο τρόπο έκφρασης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ.

γίας μπορεί να προσφέρει μια βαθύτερη ερμηνεία. Οι ομιλητές κάθε γλώσσας έχουν κατακτήσει στη Γ1 συγκεκριμένα σχήματα γλωσσικής κωδικοποίησης της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ, τα οποία είναι δύσκολο να ανακατασκευάσουν ως ενήλικες μαθητές μιας Γ2 (Slobin 1996). Οι συμμετέχοντες εδώ φαίνεται να έχουν μάθει να δομούν την ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ μέσω περιφράσεων και βρίσκονται ακόμα «δεμένοι» στη συγκεκριμένη δομή. Επίσης, η ποιοτική ανάλυση των δεδομένων φώτισε καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο η ΔΕ δρα κατά την κατάκτηση των εμπειρικών ρημάτων στα Ελληνικά. Αρχικά παρατηρήθηκε ότι οι συμμετέχοντες σκέφτονταν ακόμα στη Γ1 όταν συμπλήρωναν την άσκηση παραγωγής λόγου στα Ελληνικά. Φράσεις όπως «το αγόρι έχει...», που εντοπίστηκαν στα δεδομένα, δείχνουν ξεκάθαρα ότι περνούσαν πρώτα από τη δομή της Γ1 προκειμένου να συμπληρώσουν τη δοκιμασία στη Γ2. Σε πολλές περιπτώσεις, ακόμα κι όταν τελικά κατέληγαν στη σωστή δομή της Γ2 (ρήματα), προηγουμένως είχαν περάσει από την αντίστοιχη της Γ1 (Andria 2015). Υπό αυτήν την έννοια, τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μελέτης επιβεβαιώνουν ότι η κατάκτηση δομών που συνδέονται με γνωσιακές πλευρές, όπως η εννοιοποίηση ενός γεγονότος, μπορεί να αποδειχθεί μια πολύ απαιτητική διαδικασία (Cadierno και Lund 2004, Stam 2010). Για τους συγκεκριμένους μαθητές Ελληνικών, η κατάκτηση των εμπειρικών ρημάτων συνεπάγεται την κατάκτηση ενός διαφορετικού τρόπου σκέψης (Robinson και Ellis 2008): να περάσουν από τη δομή της Γ1, την «κτήση» ή την «πρόσληψη/αποδοχή» της ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ στη δομή της Γ2, τη «δράση/ενέργεια. Η συσχέτιση αυτών των δομών με τη διαδικασία εννοιοποίησης μπορεί να ερμηνεύσει γιατί η κατάκτησή τους από τους συγκεκριμένους μαθητές είναι τόσο δύσκολη (Jarvis 2007, 2011).

6. Συμπεράσματα και μελλοντική έρευνα

Η παρούσα μελέτη είχε ως σκοπό να συνεισφέρει στον τομέα της Κατάκτησης της Ελληνικής ως Γ2 χρησιμοποιώντας έναν σπάνιο -για μελέτες ΚΓ2- συνδυασμό γλωσσών και εξετάζοντας ένα διαγλωσσικό φαινόμενο που δεν έχει μελετηθεί αρκετά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η κατάκτηση των εμπειρικών ρημάτων ενέχει σημαντικές δυσκολίες για τους ισπανόφωνους και καταλανόφωνους μαθητές της έρευνας, οι οποίοι, ακόμα και σε προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας, εξακολουθούν να δομούν την ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ με δομές ανάλογες της Γ1. Η μελέτη προσπάθησε να προσεγγίσει και να ερμηνεύσει την εν λόγω δυσκολία υπό το πρίσμα της Γνωσιακής Γλωσσολογίας και πρότεινε ότι οι συγκεκριμένες δομές θα μπορούσαν να θεωρηθούν

ως σχήματα εννοιοποίησης/θεωρήσεις. Η ανακατασκευή τους συνεπάγεται μία ολόκληρη αλλαγή θεώρησης της ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, μια ιδιαίτερα απαιτητική και περίπλοκη διαδικασία για τους μαθητές μιας Γ2.

Η μελέτη αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση στο συγκεκριμένο διαγλωσσικό φαινόμενο. Μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν περισσότερα εργαλεία (πχ. μη-λεκτικά εργαλεία, όπως *eye-tracking*), συμμετέχοντες με υψηλότερο επίπεδο γλωσσομάθειας (στο συγκεκριμένο δείγμα το υψηλότερο επίπεδο ήταν το B2- γεγονός που αφήνει περιθώρια περαιτέρω κατάκτησης της δομής της Γ2), καθώς και τη μελέτη της σχέσης των συγκεκριμένων δομών με άλλες μεταβλητές, όπως παραδείγματος χάρη την παραμονή ή τα διαστήματα παραμονής (*stays abroad*) στη χώρα όπου ομιλείται η Γ2 (Andria 2014, Andria και Serrano 2017).

Τέλος, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα μπορούσαν να έχουν πρακτικές εφαρμογές στη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2, με την έννοια ότι θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους ερευνητές και τους καθηγητές να κατανοήσουν τα διαγλωσσικά φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα κατά τη διαδικασία κατάκτησης μιας Γ2. Ακόμη, θα μπορούσαν να συμβάλουν στο σχεδιασμό κατάλληλου διδακτικού υλικού για την αποτελεσματικότερη διδασκαλία των εμπειρικών ρημάτων στο συγκεκριμένο κοινό μαθητών.

Βιβλιογραφία

- Achard, Michel, and Susanne Niemeier. 2004. "Introduction: Cognitive Linguistics, Language Acquisition, and Pedagogy". Στο Michel Achard, and Susanne Niemeier (επιμ.), *Cognitive Linguistics, Second Language Acquisition, and Foreign Language Teaching*, 1–11. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Alba-Salas, Josep. 2007. "On the Life and Death of a Collocation. A Corpus-based Diachronic Study of *Dar miedo/hacer miedo* Type Structures in Spanish". *Diachronica* 24(2):207–252.
- Andria, Maria. 2014. *Crosslinguistic Influence in the Acquisition of Modern Greek as a Foreign Language by Spanish/Catalan L1 learners: The Role of Proficiency and Stays Abroad*. PhD diss., University of Barcelona. Available at <http://www.tdx.cat/handle/10803/285452>
- Ανδριά, Μαρία. 2015. "Η εκμάθηση της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας στην Ισπανία: Περι-

πτώσεις Διαγλωσσικής Επίδρασης στα Ελληνικά και τα Ισπανικά”. Στο Francisco Morcillo Ibáñez (επιμ.), V Congreso de Neohelenistas de Iberoamérica. Mundo Griego y Europa: Contactos, Diálogos Culturales, 53–67. Granada: Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos (SHEN).

- Andria, Maria, and Raquel Serrano. 2017. “Developing New ‘Thinking-for-Speaking’ Patterns in Greek as a Foreign Language: The Role of Proficiency and Stays Abroad”. *The Language Learning Journal* 45(1):66–80. DOI:10.1080/09571736.2013.80458.
- Ανδριά, Μαρία, Miralpeix, Imma, και Celaya, M. Luz. 2012. “Διαγλωσσική Επίδραση κατά την εκμάθηση της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας από Ισπανόφωνους Μαθητές”. Στο Zoe Gavriilidou, Angeliki Efthymiou, Evangelia Thomadaki, and Penelope Kambakis-Vougiouklis (επιμ.) Selected Papers from the 10th ICGL, 654–662. Komotini, Greece: Democritus University of Thrace.
- Cadierno, Teresa. 2004. “Expressing Motion Events in a Second Language: A Cognitive Typological Approach”. Στο Michel Achard, and Susanne Niemeier (επιμ.), *Cognitive Linguistics, Second Language Acquisition and Foreign Language Pedagogy*, 13–49. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Cadierno, Teresa, and Karen Lund. 2004. “Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition: Motion Events in a Typological Framework”. Στο Bill VanPatten, Jessica Williams, Susanne Rott, and Mark Overstreet (επιμ.), *Form–meaning connections in second language acquisition*, 139–154. Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Han, Zhao-Hong, and Teresa Cadierno, eds. 2010. *Linguistic Relativity in SLA: Thinking for Speaking*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Jarvis, Scott. 2007. “Theoretical and Methodological Issues in the Investigation of Conceptual Transfer”. *Vigo International Journal of Applied Linguistics (VIJAL)* 4:43–71.
- Jarvis, Scott. 2011. “Conceptual Transfer: Crosslinguistic Effects in Categorization and Construction”. *Bilingualism: Language and Cognition* 14:1–8.
- Jarvis, Scott, and Aneta Pavlenko. 2008. *Crosslinguistic Influence in Language and Cognition*. New York: Routledge.
- Langacker, Ronald W. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar: Vol. 1. Theoretical Prerequisites*. Stanford: Stanford University Press.
- Langacker, Ronald W. 2008. *Cognitive Grammar: A Basic Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Odlin, Terence. 1989. *Language Transfer*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ringbom, Hakan. 1987. *The Role of the First Language in Foreign Language Learning*. Clevedon: Multilingual Matters.

- Robinson, Peter, and Nick C. Ellis. 2008. "Conclusion: Cognitive Linguistics, Second Language Acquisition and Instruction—Issues for Research". Στο Peter Robinson, and Nick C. Ellis (επιμ.), *The Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition*, 489–545. New York/London: Routledge.
- Sapir, Edward. 1929. "The Status of Linguistics as a Science". *Language* 5, 207–14. Reprinted in David G. Mandelbaum (επιμ.), *The Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture, and Personality*, 160–166. Berkeley: University of California Press.
- Slobin, Dan I. 1991. "Learning to Think for Speaking: Native Language, Cognition and Rhetorical Style." *Pragmatics* 1:7–26.
- Slobin Dan I. 1996. "From 'Thought and Language' to 'Thinking-for-Speaking'". Στο C. Gumperz John J., and Stephen Levinson (επιμ.), *Rethinking Linguistic Relativity*, 70–96. Cambridge: Cambridge University Press.
- SPSS 15.0 for Windows [Computer software]. 2007. SPSS, Inc.
- Stam, Gale. 2015. "Changes in Thinking for Speaking: A Longitudinal Study". *The Modern Language Journal* 9:83–99.
- Stam, Gale. 2010. "Can an L2 Speaker's Patterns of Thinking for Speaking Change?". Στο Zhao-Hong Han, and Teresa Cadierno (επιμ.), *Linguistic Relativity in SLA: Thinking for Speaking*, 59–83. Clevedon: Multilingual Matters.
- Tyler, Andrea. 2012 (επιμ.). *Cognitive Linguistics and Second Language Learning: Theoretical Basics and Experimental Evidence*. New York: Routledge.
- Whorf, Benjamin Lee. 1956. *Language, Thought, and Reality: Selected Papers of Benjamin Lee Whorf* (edited by John B. Carroll). Cambridge: MIT Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι υπό εξέταση δομές: περιφραστικός έναντι μονολεκτικού τύπου έκφρασης της εμπειρίας

Ισπανικά (περίφραση)	Καταλανικά (περίφραση)	Ελληνικά (ρήμα)
tener hambre	tenir gana	πεινάω
tener sed	tenir set	διψάω
tener prisa	tenir pressa	βιάζομαι
tener sueño	tenir son	νυστάζω
tener miedo	tenir por	φοβάμαι
tener frío	tenir fred	κρυώνω
tener calor	tenir calor	ζεσταίνομαι
tener dolor	tenir mal de/fer mal	πονάω
tener celos	tenir gelosia	ζηλεύω
tener vergüenza	tenir vergonya	ντρέπομαι
tener cuidado	tenir cura	προσέχω
dar la bienvenida	donar la bevinguda	καλωσορίζω
dar calor	fer calor	ζεσταίνω
dar frío	fer fred	κρυώνω
dar pena	fer pena	στεναχωρώ/ στεναχωριέμαι
dar las gracias	donar les gràcies	ευχαριστώ
dar asco	fer fàstic	αηδιάζω
dar tiempo	tenir temps	προλαβαίνω
dar vergüenza	fer vergonya	ντρέπομαι